

Ján Richter

minister práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky

Bratislava 22. augusta 2018
17597/2018-M_ODSP

Vážený pán predseda petičného výboru,

dňa 31. júla 2018 bola Ministerstvu práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“) Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky postúpená Vaša petícia označená ako „*Petícia príslušníkov obecných a mestských polícií za uzákonenie odchodu do riadneho starobného dôchodku pri dosiahnutí 55 rokov fyzického veku za podmienky odpracovania úhrne 25 rokov v obecnej a mestskej polícii a za vyplatenie jednorazového odchodného príspevku vo výške 12 – násobku priemernej mesačnej mzdy v národnom hospodárstve s retroaktivitou od 01.01.1991 - zaslanie*“, a to v častiach vzťahujúcich sa k otázkam podmienok vzniku nároku na starobný dôchodok a v otázke vyplatenia jednorazového odchodného.

K predloženej petícii predkladám v súlade s § 5 ods. 6 zákona č. 85/1990 Zb. o petičnom práve v znení neskorších predpisov nasledovné stanovisko.

Posúdenie vecnej opodstatnenosti a legitimity návrhov a požiadaviek príslušníkov mestských a obecných polícií (ďalej len „mestskí policajti“) si vyžaduje predovšetkým dôkladné zanalyzovanie postavenia mestských policajtov, a to v kontexte komparácie charakteru a náplne práce mestských policajtov pri výkone činností v zmysle zákona č. 564/1991 Zb. o obecnej polícii v znení neskorších predpisov a príslušníkov Policajného zboru pri výkone činností v zmysle zákona č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore v znení neskorších predpisov. Až na základe záveru preukazujúceho opodstatnenosť riešenia sociálneho zabezpečenia mestských policajtov osobitným spôsobom v porovnaní s ostatnými zamestnancami je možné hľadať tomu zodpovedajúce riešenie a určiť gestorský rezort a systém (sociálne poistenie/sociálne zabezpečenie), v ktorom by sa mal uvedený problém riešiť. Ministerstvo sa v uvedenom smere necíti oprávnené analyzovať a skúmať, či a do akej miery je výkon práce mestských policajtov porovnateľný s výkonom práce štátneho policajta – príslušníka Policajného zboru.

V tejto súvislosti zároveň považujem za potrebné konštatovať, že aj za predpokladu preukázania opodstatnenosti osobitného postavenia mestských policajtov v dôchodkovom systéme Slovenskej republiky, ministerstvo nepovažuje za vhodné vzhľadom na princíp rovnosti uplatňovaný v systéme sociálneho poistenia, definovať ich zvýhodnené dôchodkové práva vo všeobecnom systéme.

Mestskí policajti majú podľa zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) v dôchodkovom poistení právne postavenie zamestnanca. Zákon o sociálnom poistení, ktorý od 1. januára 2004 nahradil predchádzajúci systém sociálneho zabezpečenia, je vybudovaný na základných poistných zásadách, ktorými sú jednotnosť, všeobecnosť a zásluhovosť. V súlade so zásadou jednotnosti tak majú mestskí policajti v tomto dôchodkovom systéme rovnaké nároky na dôchodkové dávky ako ostatní zamestnanci.

V jednotnom povinnom systéme dôchodkového poistenia založenom na platení poistných príspevkov a fondovom financovaní, nemajú preferencie určitých skupín poistencov v závislosti od charakteru vykonávaných pracovných činností opodstatnenie. Akékoľvek zvýhodňovanie jednej skupiny poistencov by zakladalo legitímne požiadavky a očakávania ďalších skupín poistencov, ktorých výkon práce môžeme z hľadiska jeho charakteru taktiež považovať za fyzicky, psychicky náročný, rizikový či zdraviu škodlivý.

V nadväznosti na požiadavku týkajúcu sa vyplatenia jednorazového odchodného príspevku vo výške 12 – násobku priemernej mesačnej mzdy v národnom hospodárstve oznamujeme, že Zákonník práce upravuje pracovnoprávne vzťahy v súkromnej sfére. Podľa § 3 ods. 1 v osobitnom predpise si výkon práce vo verejnom záujme môže upraviť svoje odchýlky (či už v zákone č. 552/2003 Z. z., 553/2003 Z. z., resp. v odvetvových predpisoch ako je to napr. v prípade pedagogických zamestnancov, hlavného kontrolóra).

Otázka špecifického odchodného by sa teda nemohla riešiť v Zákonníku práce. Zároveň upozorňujem, že otázku obecnej polície už rieši zákon č. 564/1991 Zb. o obecnej polícii, kde sa napr. v § 25 upravuje odborná spôsobilosť a odborná príprava príslušníkov obecnej polície (čo sú ustanovenia, ktoré de facto súvisia s pracovnoprávnymi vzťahmi), a teda otázka osobitných pracovnoprávných nárokov by sa musela riešiť v tomto zákone (viď. pre porovnanie postavenie hlavného kontrolóra, ktorý je zamestnancom obce - § 18 a nasl. zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení – predmetný zákon rieši jeho plat, prípadnú odmenu).

Zastávam názor, že legislatívne riešenie sociálneho zabezpečenia mestských policajtov v zmysle požiadaviek uvedených v petícii v rámci zákona č. 564/1991 Zb. o obecnej polícii v znení neskorších predpisov nespadá primárne do vecnej pôsobnosti ministerstva. Vzhľadom na to, že mestská a obecná polícia je v pôsobnosti subjektov územnej samosprávy (miest a obcí), mám za to, že iniciovať riešenie týkajúce sa sociálneho zabezpečenia mestských policajtov (napr. prostredníctvom vyššie spomínanej analýzy) sú kompetentné práve mestá a obce.

Na záver uvádzam, že napriek predošlému, a v záujme nájdenia riešenia vo vzťahu k sociálnemu zabezpečeniu príslušníkov mestských policajtov je ministerstvo pripravené v prípade potreby poskytnúť príslušným subjektom potrebnú súčinnosť.

S pozdravom

Vážený pán

predseda petičného výboru
Lučatín